

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

นางสาวณัฐสุดา จตุราภากุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชามัธยมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-4457-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4 ต.ค. 2549

๕๑๑๓๖๒๓๗

A PROPOSED GUIDELINE FOR ORGANIZING INSTRUCTION TO DEVELOP
BUDDHIST VALUES OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Miss Nathsuda Jaturapakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Teaching Social Studies

Department of Secondary Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-4457-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทาง
พุทธศาสนาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

โดย

นางสาวณัฐสุดา จตุราภากุล

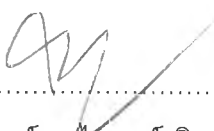
สาขาวิชา

การสอนสังคมศึกษา

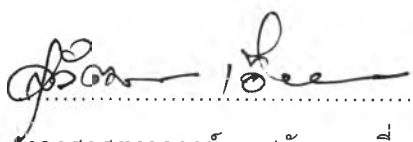
อาจารย์ที่ปรึกษา

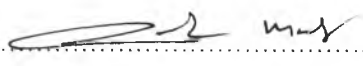
ผู้ศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณะบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา เอี่ยมอรพรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วารินทร์ มาศกุล)

ณัฐดา จตุรภาภกุล : การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษา (A PROPOSED GUIDELINE FOR ORGANIZING INSTRUCTION TO DEVELOP
BUDDHIST VALUES OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS) อ.ปรีक्षा ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช
207 หน้า. ISBN 974-17-4457-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 ในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการเรียนการสอน ตัวอย่างประชากรมี 3 กลุ่ม คือ
ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา 13 คน ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา 117 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการ
สอนพระพุทธศาสนา 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 3 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ
ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่เหมาะสมสำหรับ
นำมาใช้ในการพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา 9 ประการ ตามแนวคิดของพระธรรมปิฎก [ป.อ. ปยุตโต]

1.1 ด้านการให้ทาน : อนาคตบดินทิกะ นางวิสาขา ศาสนพิธีประเภททานพิธีและบุญพิธี บุญกิริยาวัตถุ 10 และ
พุทธศาสนสุภาษิต สุโต ปุณฺณสูตร อุจฺจโย - การสั่งสมบุญย่อมนำสุขมาให้

1.2 ด้านความเมตตากรุณา : สวตมตฺแปลและแผ่เมตตา

1.3 ด้านความสันโดษ : พระมหากัสสปะ มิตตวินทุกชาดก และสุวณฺณหังสชาดก

1.4 ด้านความไม่ประมาท : พุทธประวัติตอนเทวทูต 4 อภินทฺปัจจเวกขนฺ 5 ไตรลักษณฺ์ พุทธศาสนสุภาษิต
อดตนา โจทยตฺตานํ - จงเตือนตนด้วยตน และ ปมาโท มจฺจโน ปทํ - ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย

1.5 ด้านการพึ่งตน : พุทธศาสนสุภาษิต อดตนา โจทยตฺตานํ - จงเตือนตนด้วยตน และมจฺจล 38 เรื่องมีศิลปวิทยา

1.6 ด้านการใช้ปัญญา : โภสล 3 ปญฺญา 3 พุทธศาสนสุภาษิต นิสฺสมํ กรณฺ์ เสฺยโย - ไคร่ควรวุญก่อนแล้วจึงทำ
พระสารีบุตร พระเขมาเถรี พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ และพุทธศาสนสุภาษิต สฺสุสฺสํ ลภเต ปญฺญํ - ผู้ฟัง
ด้วยดีย่อมได้ปัญญา

1.7 ด้านการฝึกตน : ไตรสิกขา บุญนิมิตของมัจฉิมปฏิปทา มรรคมืองค์ 8 บุญกิริยาวัตถุ 10 พุทธศาสนสุภาษิต
อดตนา หเว ชิตํ เสฺยโย - ชนะตนนั้นแลดีกว่า กรรมฐาน 2 และราโชวาทชาดก

1.8 ด้านการเห็นคุณค่าชีวิต : สุข 2 (กายิก, เจตสิก) สุข 2 (สามิส, นิรามิส) อัถตตะ 3 และคินิสฺสุข (กามโภคีสุข 4)

1.9 ด้านความเป็นอิสระไม่ยึดติด : ไตรสิกขา ไตรลักษณฺ์ และมรรคมืองค์ 8

2. วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา

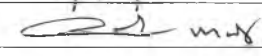
2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ : ควรเน้นทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

2.2 การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน : สถานที่สอนมีความสะอาดและสงบ มีสิ่งโน้มน้าวจิตใจให้เกิด
ค่านิยมทางพุทธศาสนา มีพื้นที่เอื้อต่อการฝึกปฏิบัติ และปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับศิษย์

2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน : จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และเน้นการนำมาใช้
ในชีวิตจริง กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ได้แก่ การสาธิตและฝึกปฏิบัติ การแสดงละคร การแสดงบทบาทสมมติ
การอภิปราย การสร้างสถานการณ์จำลอง การใช้กรณีตัวอย่าง การศึกษาค้นคว้า กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสมมากที่สุด
ได้แก่ โครงการกิจกรรมทางศาสนา ร่วมกันระหว่างวัด โรงเรียน และชุมชน การสัมภาษณ์พระสงฆ์หรือบุคคลตัวอย่าง และการจัด
ค่ายคุณธรรม

2.4 สื่อการเรียนการสอน : เน้นสื่อที่สร้างความเข้าใจในสิ่งที่เป็นนามธรรม ได้แก่ นิทานชาดก ข่าว แหล่งการ
เรียนรู้ในชุมชน และวิทยากรที่เป็นพระสงฆ์

2.5 การวัดและประเมินผล : เน้นการนำมาใช้ในชีวิตจริง โดยประเมินผลด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย และเปิด
โอกาสให้นักเรียน เพื่อนนักเรียน และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการประเมินผล

ภาควิชา	มัธยมศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต	ณัฐดา จตุรภาภกุล.
สาขาวิชา	การสอนสังคมศึกษา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	
ปีการศึกษา	2546	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	

4483707227 : MAJOR TEACHING SOCIAL STUDIES

KEY WORD : GUIDELINE / BUDDHIST VALUES / STUDENTS

NATHSUDA JATURAPAKUL : A PROPOSED GUIDELINE FOR ORGANIZING INSTRUCTION TO DEVELOP BUDDHIST VALUES OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. WALAI PANICH, D.Ed. 207 pp. ISBN 974-17-4457-9

The purpose of this research was to propose guideline for organizing instruction to develop Buddhist values of secondary school students at keystone three, in the aspect of content and instructional management. Samples were consisted of 13 experts on Buddhism, 177 Buddhism subject teachers and 10 experts on Buddhism curriculum and instruction. Research tools were 3 questionnaire forms. Data were analyzed by means of percentage, arithmetic means and standard deviation. The research finding were as follow:

1. Content area of Buddhism based on the basic education curriculum B.E. 2544 at the lower secondary education level appropriate for organizing instruction to develop the nine Buddhist values based on P. A. Payutto were : **The charity** : Anāthapiṇḍika and Visākhā were the Buddhist followers being praised as good models for the charity, the charitable and meritorious ceremony, Puñṇakiriyaṅvatthu , and the Buddhist proverbs saying the accumulation of good deeds brings to happiness; **the loving - kindness and compassion** : chant and radiation to wish others well and happy; **the contentment** : Pamahā Kassapa was the Buddhist disciple being praised as a good model for the contentment, Mittavintuka and Suvannahaṅṅsa Jātaka were the stories regarding the greed; **the carefulness** : a part of Buddha's life-story concerning Devadūta, Abhiṅṅgacavek, Tilakkhaṅa, the Buddhist proverbs saying by self do you censure yourself and carelessness is the path to death; **the self - making for protection** : the Buddhist proverbs saying by self do you censure yourself, and the 38 good omens regarding knowledge of the arts and sciences; **using a knowledge** : Kosalla, Pañṇā, the Buddhist proverbs saying it is advisable to think before doing anything, Pasāribud and Pakhamātherī were the Buddhist disciples being praised as good models for having a great knowledge, Yonisomanasikāra, and the Buddhist proverbs saying good listeners gain knowledge **the self - training** : Sikkhāttaya, Magguppāda-pubbanimitta, aṅṅāṅṅika-magga, Puñṇakiriyaṅvatthu, the Buddhist proverbs saying the top of all the best is self-conquest, Kammaṅṅhāna, and Rajovāda-Jātaka is the birth story of the Buddha regarding to a victory of human's mind; **Life - appreciation** : Sukha (Kāyika-sukha, Cetasika-sukha), Sukha (Sāmisā-sukha, Nirāmisā- sukha), Attha, and Gihisukha; **the freedom** : Sikkhāttaya, Tilakkhaṅa, and aṅṅāṅṅika-magga.

2. Instructional management appropriate for developing the Buddhist values were : **setting Objectives** : knowledge, attitude, and practice should be emphasized; **atmosphere and environment** : cleanliness and quietness, set something to drawing learners' mind to Buddhist values, providing available space for practice, and a good interaction between teacher and students; **learning activities** : varieties of child-center activities, active learning and the application for daily life should be emphasized. Classroom activities were demonstration, drama, role play, discussion, simulation, case study, and research; main extra curriculum activities were projects co-operating with temples, schools and communities, interviewing monks or persons as good models, and organizing morality camp; **instructional media** : media should clarify the abstract concepts such as Jātaka, news, community learning resources, and monks as resource-persons; **measurement and evaluation** : the application for daily life by using varieties of tools, students, classmates and parents should be involved in the evaluative process.

Department Secondary Education
Field of study Teaching Social studies
Academic year 2003

Student's signature Nathsuda Jaturapakul
Advisor's signature Walai Panich
Co-advisor's signature _____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความเมตตากรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสมบูรณ์ กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สุวัฒนา เอี่ยมอรพรรณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์วารินทร์ มาศกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไข วิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์และมีคุณค่ายิ่งขึ้น และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญและครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูลและความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้ชีวิตและการศึกษาแก่ผู้วิจัย ทั้งยังห่วงใยและให้กำลังใจตลอดมา คุณค่าที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศให้กับผู้ เป็นที่รักและเคารพยิ่งไว้ ณ ที่นี้

ณัฐสุดา จตุราภากุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
คำอธิบายอักษรย่อ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ความสำคัญและความหมายของค่านิยม.....	6
ประเภทของค่านิยม.....	8
ค่านิยมทางพระพุทธศาสนา.....	12
หลักและแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมและจริยธรรม....	45
บทบาทของครูในการพัฒนาค่านิยมและจริยธรรม.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
งานวิจัยในประเทศ.....	56
งานวิจัยต่างประเทศ.....	59
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
การศึกษาค้นคว้า.....	62
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71

บทที่

5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	110
	สรุปผลการวิจัย.....	111
	อภิปรายผล.....	117
	ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	127
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	127
	รายการอ้างอิง.....	128
	ภาคผนวก.....	135
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	136
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ.....	138
	ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	145
	ภาคผนวก ง เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่สามารถจำแนกตาม ค่านิยมทางพุทธศาสนา 9 ประการ เรียงตามระดับชั้น.....	150
	ภาคผนวก จ การจัดกลุ่มของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่สามารถ นำมาพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา 9 ประการ.....	155
	ภาคผนวก ฉ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	158
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	207

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา.....	63
2	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านการให้ทาน.....	73
3	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านความเมตตากรุณา.....	75
4	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านความสันโดษ.....	76
5	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านความไม่ประมาท.....	77
6	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านการฟังตน.....	78
7	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านการใช้ปัญญา.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ญ

ตารางที่

หน้า

8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสม ของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านการฝึกตน.....	81
9	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสม ของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านการเห็นคุณค่าชีวิต.....	82
10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสม ของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านความเป็นอิสระไม่ยึดติด.....	83
11	แสดงจำนวนและคำร้อยละของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และประสบการณ์การ เข้ารับการอบรมการจัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา.....	86
12	แสดงการเรียงลำดับความถี่ของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับปัจจัย ในด้านครูผู้สอนที่ทำให้การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา ประสบผลสำเร็จ.....	88
13	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของ การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา.....	89
14	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของ การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทาง พุทธศาสนา.....	90
15	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา.....	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

๘

ตารางที่	หน้า
16	95
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของ สื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา.....	
17	97
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา.....	
18	98
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน พระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา ค่านิยมทางพุทธศาสนา.....	
19	100
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน พระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของการสร้างบรรยากาศเพื่อพัฒนา ค่านิยมทางพุทธศาสนา.....	
20	101
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน พระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อ พัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา.....	
21	106
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน พระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ค่านิยมทางพุทธศาสนา.....	
22	108
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน พระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนา ค่านิยมทางพุทธศาสนา.....	

คำอธิบายอักษรย่อ
คัมภีร์พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2539
เรียงตามอักษรวิธีแห่งมคธภาษา

การอ้างอิงใช้วิธีการดังนี้ พระไตรปิฎก เล่ม/ข้อ/หน้า เช่น ส.ส. 15/53/68 หมายถึง พระไตรปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค เล่ม 15 ข้อ 53 หน้า 68 เป็นต้น

คำย่อ	คำเต็ม	
อญ.อฎุจก.	อังคุตตรนิกาย	อฎุจกนิบาต
อญ.เอก.	อังคุตตรนิกาย	เอกนิบาต
อญ.จตุกก.	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต
อญ.จกุก.	อังคุตตรนิกาย	จกุกนิบาต
อญ.ติก.	อังคุตตรนิกาย	ติกนิบาต
อญ.ทสก.	อังคุตตรนิกาย	ทสกนิบาต
อญ.ทุก.	อังคุตตรนิกาย	ทุกนิบาต
อญ.ปญจก.	อังคุตตรนิกาย	ปญจกนิบาต
อญ.สตุตก.	อังคุตตรนิกาย	สตุตกนิบาต
ชุ.อิตี.	ชุททกนิกาย	อิติวุตตก
ชุ.ชา.	ชุททกนิกาย	ชาตก
ชุ.ธ.	ชุททกนิกาย	ธรรมบท
ชุ.สุ.	ชุททกนิกาย	สุตตนิบาต
ที.ปา.	ทีฆนิกาย	ปาฎิกวรรค
ม.อุ.	มัชฌิมนิกาย	อุปริปกรณ์าสก
ม.ม.	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปกรณ์าสก
ม.มู.	มัชฌิมนิกาย	มูลปกรณ์าสก
ส.ข.	สังยุตตนิกาย	ขันธวารวรรค
ส.นิ.	สังยุตตนิกาย	นิทานวรรค
ส.ม.	สังยุตตนิกาย	มหาวารวรรค
ส.ส.	สังยุตตนิกาย	สคาถวรรค
ส.สพ.	สังยุตตนิกาย	สพายนวรรค